

Dominika Izdebska-Długosz

poziom
A2-B2

POLSKI

dla wschodnich sąsiadów

➤ Ćwiczenia gramatyczne na poziomie **A2-B2**

● Dla

Ukraińców

Białorusinów

Rosjan

HelloPolish

O książce

O książce

Polski dla wschodnich sąsiadów (poziom A2–B2) to e-book w formacie PDF do nauki **gramatyki języka polskiego jako obcego dla Słowian wschodnich**, czyli osób posługujących się językami wschodniosłowiańskimi (Ukraińców, Rosjan i Białorusinów). Materiał jest przeznaczony dla **poziomów A2–B2**, ale wiele ćwiczeń można wykorzystać na poziomie A1 oraz od B2 wzwyż.

Dobór zagadnień został podyktowany wiedzą o potrzebach językowych tej grupy. Słowianie wschodni często borykają się z osiągnięciem poprawności językowej z powodu negatywnego transferu z ich języków ojczystych. Autorka e-booka przebadła około 6 tysięcy błędów w polszczyźnie Słowian wschodnich i na tej podstawie ustaliła, **co jest najtrudniejsze w polskiej gramatyce dla tej grupy**. Zamiast poświęcać czas na to, co z reguły jest dla łatwe Słowian wschodnich, warto zająć się zagadnieniami, które sprawiają im najwięcej trudności.

Struktura e-booka

Ćwiczenia zawarte w e-booku są podzielone według **zagadnień gramatycznych** (patrz: Spis treści na str. 4). Z ćwiczeń można korzystać wybiórczo, dobierając je do potrzeb i poziomu uczniów. Niektórym zagadnieniom poświęcono więcej ćwiczeń niż innym. Zabieg ten jest uzasadniony potrzebami grupy docelowej.

W publikacji znajdują się **ćwiczenia z lukami**, **ćwiczenia na transformacje form i konstrukcji**, ale także **ćwiczenia analityczne**, wymagające namysłu nad porównywaniem form, oraz tłumaczenia dydaktyczne. Część ćwiczeń ma charakter ściśle gramatyczny (dryle), inne integrują sprawności (np. znajomość gramatyki z rozumieniem tekstu czytanego), ponieważ celem jest przyswojenie form, aby używać ich w autentycznej komunikacji.

Zastosowane w ćwiczeniach **słownictwo** w dużej mierze zostało zaczerpnięte z prowadzonych przez autorkę badań nad błędami. Wykorzystano tematy ciekawe dla dorosłych uczących się języka polskiego jako obcego (od młodzieży szkolnej po osoby dojrzałe).

Polski dla wschodnich sąsiadów został napisany po polsku, jednak w niektórych ćwiczeniach pojawiają się treści w języku rosyjskim lub ukraińskim – są to zadania ukierunkowane na samodzielną analizę form/struktur językowych przez uczących się i wyciąganie wniosków. **Lektorzy pracujący z e-bookiem nie muszą znać języków wschodniosłowiańskich**, ponieważ oceniają poprawność tekstów w języku polskim swoich uczniów.

Z publikacji można korzystać **samodzielnie** – pomoże w tym **klucz odpowiedzi** zamieszczony na końcu e-booka – lub **z lektorem**, zarówno podczas zajęć indywidualnych, jak i grupowych. Mam nadzieję, że *Polski dla wschodnich sąsiadów* okaże się ciekawą i przydatną pomocą w budowaniu poprawności gramatycznej w języku polskim.

Dominika Izdebska-Długosz

O autorce

O autorce

Dominika Izdebska-Długosz – doktor językoznawstwa, adiunkt w Instytucie Glottodydaktyki Polonistycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Specjalistka od nauczania polskiej gramatyki w grupach wschodniosłowiańskich, autorka dwóch podręczników do nauczania gramatyki Ukraińców oraz pozostałych Słowian wschodnich, badaczka polsko-ukraińskiego intrer języka i warunków budowania kompetencji językowej w polszczyźnie Ukraińców, autorka i współautorka czterech monografii oraz ponad pięćdziesięciu artykułów naukowych z dziedziny glottodydaktyki polonistycznej, socjolingwistyki oraz socjologii migracji.

Autorka: Dominika Izdebska-Długosz

Redakcja: Berenika Wilczyńska

Wydanie 1

Copyright © by HelloPolish, 2024

IDIMO Sp. z o.o.

www.hellopolish.pl

Zdjęcia i ilustracje © stock.adobe.com, freepik.com

ISBN 978-83-963071-4-9

Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część niniejszej książki nie może być kopiowana ani sprzedawana w jakiegokolwiek formie bez zgody właściciela praw autorskich.

Spis treści

Rozdział I Rzeczownik	6
1. Rzeczownik – rodzaj	7
2. Rzeczownik – liczba	15
3. Rzeczownik – przypadek	17
Dopełniacz liczby pojedynczej	17
Celownik liczby pojedynczej	19
Biernik liczby pojedynczej	22
Narzędnik liczby pojedynczej	25
Miejscownik liczby pojedynczej	27
Wołacz liczby pojedynczej	29
Dopełniacz, celownik i miejscownik liczby pojedynczej	30
Miejscownik i wołacz liczby pojedynczej	31
Mianownik liczby mnogiej	32
Dopełniacz liczby mnogiej	35
Celownik liczby mnogiej	37
 Rozdział II Przymiotnik	 38
1. Przymiotnik – rodzaj	39
 Rozdział III Przysłówek	 45
1. Przysłówek	46
2. Przymiotnik czy przysłówek?	47
 Rozdział IV Liczebnik	 50
1. Liczebnik – rodzaj	51
 Rozdział V Zaimek	 52
1. Zaimek – rodzaj	53
2. Zaimek – formy krótkie i długie	61
3. Zaimek – przypadek	64

Rozdział VI Czasownik	65
1. Bezokolicznik	66
2. Czas teraźniejszy	67
3. Czas przeszły – rodzaj	75
4. Czas przeszły – końcówki osobowe	81
5. Aspekt czasownika – bezokolicznik	89
6. Aspekt czasownika – czas przeszły	94
7. Czas przyszły	100
8. Tryb warunkowy i zdania warunkowe	106
9. Tryb rozkazujący	116
10. Imiesłowy przymiotnikowe	123
11. Strona zwrotna	127
Rozdział VII Składnia	130
1. Orzeczenie imienne	131
2. Orzeczenie przy podmiocie dopełniaczowym	137
3. Składnia liczebników	142
4. Zdania podrzędne z „żeby”	144
5. Szyk wyrazów w zdaniu	147
6. Formy oficjalne i nieoficjalne	149
7. „Jaki” i „który” w zdaniach złożonych	154
Odpowiedzi do ćwiczeń	155

Miejscownik liczby pojedynczej

 Ćwiczenie 16

Uzupełnij zdania wyrażeniami z ramki w odpowiedniej formie.

stare miasto, każda pustynia, drewniane biurko, długa podróż, stara dacha, nowa praca,
twoja kuchnia, długie życie, rola główna, ciekawy seans, zespół muzyczny, gęsty las,
jedna chwila

Przykład: Jutro idziemy posiedzieć pod parasolkami na **starym mieście**.

1. W zaczął padać silny deszcz.
2. Byliśmy bardzo zmęczeni, gdy wysiedliśmy z samolotu po
3. W tym filmie w występuje znany polski aktor.
4. Nie chciałabym zgubić się nocą w
5. Fatamorgana to efekt występujący na
6. Lubię, gdy siedzimy w i gotujemy.
7. Muszę nabyć wiele nowych umiejętności w ,
żeby awansować.
8. Każde wakacje ta białoruska rodzina spędzała w
na pustkowiu.
9. Poczytaj o tym i posłuchaj jego piosenek,
zanim kupisz bilety na koncert.
10. Nasz dziadek wiele przeżył i doświadczył w swoim
11. Po w kinie zawsze mam ochotę podysku-
tować o filmie.
12. Najwięcej książek napisał przy tym

3. Czas przeszły – rodzaj

Ćwiczenie 1

Wybierz właściwy czasownik.

Przykład: Twoje kanarki zjadły / zjedli wszystkie ziarna.

1. Tamte spodnie **leżały** / **leżeli** na tobie dużo lepiej niż te.
2. Moi przedmówcy **zaprezentowały** / **zaprezentowali** już najważniejsze dane.
3. Dzieci mojej siostry **nie chciały** / **nie chcieli** zostać u nas na wakacje.
4. Te obrazy zawsze **wisiałły** / **wisieli** w domu babci.
5. Dziewczyny, **byłyście** / **byliście** kiedykolwiek w operze?
6. Bartosińscy **opowiedziały** / **opowiedzieli** nam historię swojego życia.

Ćwiczenie 2

Uzupełnij czasowniki za pomocą „li” lub „ły”. Uzasadnij swój wybór.

Przykład: Bartek i Tomek poszli dziś do galerii na większe zakupy.

1. Marek, **ogląda.....ście** już z klasą najnowszy film Spielberga?
2. Moi drodzy, nie wiem, czy **wiedzie.....ście** o tym, że zajęcia są odwołane?
3. Chciałabym, żebyśmy z mężem **wykąpa.....** się w morzu już w czerwcu.
4. Moja mama i siostra nie **by.....** jeszcze w tej nowej restauracji.
5. Czy Ania i Kasia **rozmawia.....** już z twoją mamą na temat wyjazdu?
6. Panie i panowie, ostatnio **mówi.....śmy** o naszym dzisiejszym spotkaniu.
7. Moje koleżanki **posz.....** dziś do kina beze mnie.
8. My już **by.....śmy** z dziadkiem na Wyspach Kanaryjskich w zeszłym roku.

Ćwiczenie 3

Uzupełnij czasowniki literami „a” lub „e”. Uzasadnij swój wybór.

Przykład: Rafał z bratem mieli dziś pierwszą lekcję angielskiego.

1. Dziewczyny, jak dużo **rozumi.....łyście** z polskiego, gdy pierwszy raz usłyszałyście ten język?
2. **Rozmawi.....liśmy** wczoraj z kolegami z pracy o planowanej integracji firmowej.
3. Nie **chci.....liśmy** wyjechać z domu na zbyt długo.

5. Aspekt czasownika – bezokolicznik

Ćwiczenie 1

Uzupełnij tabelę formami aspektowymi czasowników. Które czasowniki mają tylko jeden aspekt?

aspekt niedokonany czasownika	aspekt dokonany czasownika
1. robić	zrobić
2.	powiedzieć
3. zaczynać	
4.	kupić
5.	porozmawiać
6. czytać	
7. pisać	
8. gotować	
9.	upiec
10. przygotowywać	
11. telefonować	
12. dzwonić	
13.	zagrać
14. stawać	
15. stać	
16. móc	
17. oglądać	
18. brać	
19.	obudzić się
20. produkować	
21. decydować	
22.	umyć
23. wybierać	
24. podejmować (decyzję)	
25.	wsiąść
26.	zaplanować
27.	zaprojektować
28. iść	
29. jechać	
30. widzieć	

6. Gdybym mógł/mogła mieszkać w innym kraju,
7. Gdybym świetnie znał/znała język polski,
8. Gdybym był/a prezydentem swojego kraju,
9. Gdyby teraz były wakacje,
10. Gdybym był celebrytą / była celebrytką,
11. Gdybym był/a ptakiem,
12. Gdybym nie był/a człowiekiem,

Ćwiczenie 12

Przetłumacz zdania z języka rosyjskiego i ukraińskiego na język polski.

Wskazówka dla lektora: Jeśli nie znasz języka rosyjskiego ani ukraińskiego, sprawdź poprawność polskich zdań.

Przykład: *ros.* Если бы мы не жили в городе, наверное, жили бы в деревне.

ukr. Якби ми не жили в місті, напевно, жили б у селі.

pol. **Gdybyśmy nie mieszkali w mieście, pewnie mieszkalibyśmy na wsi.**

1. Если бы я был богатым, я бы купил большой дом, Якби я був багатим, я б купив великий будинок. –
2. Если бы у меня были деньги, я бы отдал их бедным, Якби у мене були гроші, я б віддав їх бідним. –
3. Если бы у тети были усы, она была бы дядей, Якби в тітки були вуса, вона була б дядьком. –